

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОЄКТУ «ПАРТНЕРСТВО У СФЕРІ НАВИЧОК ДЛЯ СТІЙКИХ І СПРАВЕДЛИВИХ МОДЕЛЕЙ МІГРАЦІЇ» (SKILLS4JUSTICE)

 Національний координатор:
 Сергій Мельник, ДНУ «ІОА»
 +380501612209
 smelnikukr@gmail.com

**Воркшоп «Інтернаціоналізація та освітні реформи: шлях до європейської інтеграції»
28 березня 2025 р.
Київ**

Основна інформація про Проєкт

Назва проєкту: «Партнерство у сфері навичок для стійких і справедливих моделей міграції» / «Skill Partnerships for Sustainable and Just Migration Patterns» (SKILLS4JUSTICE)

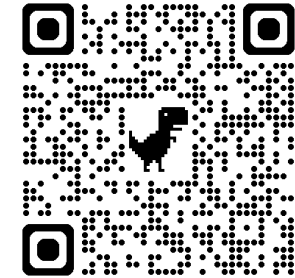
Програма: Горизонт Європа (HORIZON-CL2-2023-TRANSFORMATIONS-01-03)

Грант: № 101132435

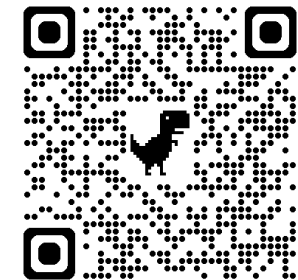
Тривалість: листопад 2023 – жовтень 2026

Кількість партнерів: 12 організацій із 11 країн

Державна наукова установа «Інститут освітньої аналітики» (ДНУ «ІОА») є одним із ключових партнерів проєкту.

<https://skills4justice.eu>

<https://horizon.iea.gov.ua>

SKILLS 4 JUSTICE

Партнери Проекту

Funded by
the European Union

5 EU countries (Lithuania, France, Italy, Germany and Poland) and 6 non-EU countries (North Macedonia, Turkiye, Ukraine, UK, Norway, Ethiopia)

CNOS-FAP FEDERATION, NATIONAL CENTRE OF
SALESIAN INSTITUTIONS – VOCATIONAL
TRAINING AND UPDATING

SGH

SGH, WARSAW SCHOOL OF ECONOMICS

University
of Stavanger

UNIVERSITY OF STAVANGER

UNIVERSITY OF ANKARA

UNIVERSITY OF ANGERS

INSTITUTE OF EDUCATIONAL ANALYTICS

KOTEBE UNIVERSITY OF EDUCATION

Ss. CYRIL AND METHODIUS UNIVERSITY IN
SKOPJE

UNIVERSITY OF POITIERS

ASSOCIATED PARTNER
LEEDS UNIVERSITY BUSINESS SCHOOL

VYTAUTAS MAGNUS
UNIVERSITY
MCMXXII

VYTAUTAS MAGNUS UNIVERSITY

INSTITUTE TECHNOLOGY AND EDUCATION
UNIVERSITY OF BREMEN (ITB)

UNIVERSITÀ
di VERONA

UNIVERSITY OF VERONA

Роль ДНУ «ІОА» у Проєкті

- Проведення досліджень щодо **дефіциту кваліфікованих кадрів в Україні**;
- Аналіз **використання праці, кваліфікацій та навичок українських працівників** у країнах ЄС та сусідніх країнах. Вивчення проблем та стану працевлаштування ВПО.
- Виявлення проблем **нестачі навичок та кваліфікацій**.

Робочі пакети (Work packages) Проєкту та дослідницькі завдання

WP 1.	Управління Проєктом.
WP 2.	Розроблення моделі зниження дефіциту навичок у кваліфікованих працівників, які прибувають до країн призначення та країн з перехідною економікою, шляхом звернення до існуючих інституцій із регулювання кваліфікацій в цих країнах. Ця модель має допомогти оцінити дефіцит навичок, зрозуміти його причини та оцінити роль трудової міграції у вирішенні цього дефіциту.
WP 3.	Оцінювання ринку праці шляхом аналізу відповідності попиту та пропозиції кваліфікованої робочої сили в країнах походження порівняно з країнами прибуття та країнами з перехідною економікою. Основна мета цієї пошукової роботи полягає у дослідженні можливостей і напрямків сталого та взаємовигідного партнерства між цими групами країнами з точки зору: а) аналізу попиту та пропозиції кваліфікацій шляхом виявлення основних недоліків та невідповідності; б) визначення сфер/секторів економіки для можливих інвестицій у формування навичок у країнах походження та країнах з перехідною економікою; в) визначення та локалізації можливих заходів для сталого розвитку, оцінка та визнання навичок мігрантів для запобігання їхнім втратам.
WP 4.	Опитування кваліфікованих працівників-мігрантів у країнах прибуття та походження (мігранти, що повернулися). Це опитування має на меті викласти точку зору мігрантів на підняті вище питання дослідження. Тут кількісне дослідження буде доповнено якісним дослідженням (інтерв'ю та фокус-групи). Опитування містить три ключові теми: 1) формування навичок робочої сили мігрантів у країнах походження та прибуття; 2) моделі мобільності та їх зв'язок із формуванням навичок; 3) участь мігрантів у місцевому розвитку країн походження та прибуття.
WP 5.	Аналіз умов, які позитивно чи негативно впливають на процеси місцевого розвитку по відношенню до підвищення кваліфікації та працевлаштування іноземців у країнах прибуття, а також умов, які призводять до того, що національні інституції та роботодавці країн походження використовують позитивні наслідки міграції для розвитку навичок своїх працівників.
WP 6.	Розроблення набору інструментів для розвитку партнерства щодо стабільного та справедливого формування навичок та міграції між зацікавленими сторонами в країнах прибуття, країнах перехідного періоду та країнах походження. Цей інструментарій буде розроблено на основі результатів попередніх етапів дослідження.
WP 7.	Поширення результатів дослідження та їх використання.

Основні результати виконання національної частини WP3 (2024 рік)

1. Усі обсяги робіт виконані у **визначені терміни та у повному обсязі**.
2. Проаналізовано та зроблено посилання на **понад 50** міжнародних, зарубіжних та вітчизняних джерел відповідного спрямування.
3. Використано спеціальну **авторську методику для вивчення попиту та пропозиції** на кадри та кваліфікації в умовах воєнного періоду.
4. Проведено **інтерв'ювання 76 експертів**, зокрема 22 роботодавців із обраних видів економічної діяльності.
5. Підготовлено всі необхідні матеріали до **Загального звіту та порівняльного аналізу** ситуації у 4 країнах відтоку мігрантів/біженців.

Проведення досліджень в Україні у межах WP4 (2025 рік)

Заплановано проведення **анкетування та інтерв'ювання ВПО** в не менш, як половині регіонів України.

Підготовлено **Анкету та Опитувальник за типовим шаблоном** для всіх країн-учасників Проєкту із специфікацією особливостей в країні.

Планується охопити анкетуванням не менше **500 ВПО** та проінтерв'ювати не менше 100 осіб відповідної категорії

Заплановано проведення **анкетування та інтерв'ювання українських біженців**, які умотивовані за певних умов до повернення на Батьківщину.

Проводяться організаційні заходи щодо реалізації цих **досліджень в Італії та Литві**.

Підготовлено **Анкету та Опитувальник за типовим шаблоном** для всіх країн-учасників Проєкту із специфікацією особливостей для українських біженців.

Планується охопити анкетуванням не менше **100 біженців** та проінтерв'ювати не менше 30 осіб відповідної категорії.

Підготовка **Аналітичного матеріалу про стан внутрішньої та зовнішньої міграції в умовах війни:** демографічний, соціально-економічний та кваліфікаційний аспекти.

РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНИХ КВАЛІФІКАЦІЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Анотація. У статті досліджуються особливості розвитку системи кваліфікацій в Україні в умовах воєнних викликів. Автори акцентують увагу на змінах у сфері підготовки кадрів і адаптації ринку праці до нових реалій, які виникли через російську агресію та воєнний стан. Вирішення питання збалансованості підготовки кваліфікованих кадрів відповідно до попиту на ринках праці потребує значних зусиль. Для України ця ситуація ускладнюється наслідками пандемії та попередніми проблемами, такими як відсутність статистики й прогнозів на попит у кваліфікаціях, перевиробництво кадрів закладами освіти, низький рівень їхньої підготовки через недостатні вміння й навички. Додаткові труднощі створює спадщина радянської системи праці та непродуктивна регуляторна політика. З початком військової агресії країна зіткнулася з новими викликами. Основні проблеми ринку праці України в умовах воєнного стану стосуються збереження економіки, відтоку робочої сили й нових викликів. Попри значні втрати, з 2023 р. спостерігаються позитивні тенденції, такі як стабілізація зайнятості завдяки допомозі міжнародних партнерів і перехід економіки на воєнні рейки. Ключовими факторами є: створення нових робочих місць, спрощення регуляцій та розвиток дистанційної освіти. Зростає попит на кваліфікації, пов'язані з економікою воєнного стану, відбувається активна перекваліфікація дорослих. Автори аналізують вплив військових дій на вимоги до професійних навичок і підготовки працівників у різних галузях. Приділяється увага необхідності швидкої перепідготовки та підвищення кваліфікації. Також розглядаються заходи з боку держави для підтримки й розвитку кваліфікацій, зокрема законодавчі ініціативи та програми підвищення кваліфікації для різних категорій населення. Надано рекомендації щодо покращення кваліфікаційної системи, що стосуються, зокрема, інновацій у навчанні, розвитку цифрових технологій, активної інтеграції в європейський ринок праці. Наголошено на тому, що важливим напрямом реформ є гармонізація освітньої системи з європейськими стандартами.

Ключові слова: ринок праці, кваліфікація, попит і пропозиція на ринку праці, вакансія, безробіття, працевлаштування.

JEL classification: J18, J20, J60.

DOI: 10.32987/2617-8532-2024-3-114-127.

© Мельник С. В., Литвинчук А. О., Терещенко Г. М., Кир'янов А. В., Іриневич Ю. В., 2024

Представлення публікацій результатів виконання WP3

- Опубліковано **2 статті** у фаховому науково-практичному журналі «Освітня аналітика України» (№3 та №5, 2024 р.).
- **Монографія** «Ринки праці та освітніх послуг в Україні в умовах воєнного стану» (ДНУ «ІОА», 64 с.) – подано до друку.
- **Триває підготовка статей і тез** для наукових конференцій у співпраці з партнерами, зокрема для участі в конференціях у Римі, Женеві, Вероні, Пальма-де-Майорці, Белграді тощо.

ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ НА РИНКУ ПРАЦІ КРАЇН ЄС: ПРИКЛАД ПОЛЬЩІ ТА НІМЕЧЧИНИ

Анотація. У статті аналізуються виклики, що постали перед українськими біженцями на ринку праці приймаючих країн Європейського Союзу. Як приклад наведено досвід Польщі та Німеччини, оскільки ці дві країни стали прихистком для найбільшого числа мігрантів з України з початку повномасштабної війни. Значна частина українських біженців стикаються з труднощами в пошуку роботи відповідно до своєї кваліфікації, досвіду й навичок. Визначено галузі економіки у вказаних країнах, де українцям вдалося знайти роботу. Встановлено, що найбільше працевлаштованих біженців з України – у Польщі. Цьому сприяє поширений там принцип «спочатку працєю», що забезпечує більший доступ до ринку праці та спрощені умови працевлаштування, не акцентуючи на знанні польської мови. У Німеччині практикується протилежний підхід. Незважаючи на друге місце (після Польщі) за чисельністю прийнятих українських біженців, відсоток працевлаштованих у цій країні значно менший. Німеччина фокусує увагу на адаптації біженців і вивченні ними німецької мови, після чого їм пропонується певний вибір роботи, залежно від рівня знання мови. Це довгий процес, проте, як показано в дослідженні, працівникам із підтвердженою кваліфікацією та дипломом простіше знайти роботу за своєю спеціальністю, оплата їхньої праці більша, як і внески до соціальних фондів. У статті продемонстровано наявність дискримінації українських біженців за етнічною ознакою під час працевлаштування на прикладі експерименту на ринку праці Польщі. Наукова новизна дослідження полягає в розробленні системного підходу до аналізу ринку праці країн ЄС на прикладі Польщі й Німеччини з позиції українських біженців та виявленні основних викликів, з якими вони стикаються. Результати дослідження дають змогу оцінити вимоги ринків праці вказаних країн до кваліфікації українських біженців, визначити сфери найбільшого ринкового попиту й поглибити розуміння основних критеріїв успішності пошуку роботи в цих країнах.

Ключові слова: українські біженці, інтеграція, ринок праці Польщі, ринок праці Німеччини, системний аналіз, працевлаштування, пошук роботи.

JEL classification: I21, I25.

DOI: 10.32987/2617-8532-2024-5-5-16.

© Лондар С. Л., Босенко О. С., Деревко О. С., Кир'янов А. В., 2024

Здійснені презентаційні заходи оприлюднення результатів виконання WP3

Розроблено та запущено е-Платформу Проєкту – <https://horizon.iea.gov.ua>
ключовий ресурс для публікації профільної інформації з
вільним доступом

«Опитувальник для працівників, зокрема, робітників підприємств, закладів, установ та організацій різних видів економічної діяльності Дніпропетровської обл., які застосовують у своїй роботі цифрові прилади, технології та комунікаційні інструменти: результати анкетування».

Інформаційно-консультативна зустріч, м. Дніпро, 25 червня 2024 р.

Project of the EU Research and Innovation Programme «Horizon Europe»: «Skills Partnerships for Sustainable and Just Migration Patterns»
VI International Scientific and Practical Conference «Integration of the Ukrainian Education System into the European Education Area», Kyiv, 25 October 2024.

«Заклади вищої освіти у світі освітніх та професійних кваліфікацій».

Методичний тренінг «Новації в українській вищій освіті: можливості, рамки, перспективи», м. Полтава, 20-21 лютого 2025 р.

Промоційна діяльність у 2025 році – Міжнародний науково-практичний семінар (WP3)

 Дата: Жовтень 2025 року

 Форма: Змішана (онлайн + офлайн)

 Ключові учасники – представники від:

- Міністерства освіти і науки
- Міністерства економіки
- Міністерства національної єдності
- Державної міграційної служби
- Державної служби зайнятості
- Національного агентства кваліфікацій
- Торгово-промислової палати
- Федерації профспілок України
- Закладів вищої та професійно-технічної освіти

 Очікувана кількість офлайн-учасників: 50+ осіб

ДЯКУЮ!